

Η Συμβολή της Διδακτικής Προσέγγισης TGFU στη Διδασκαλία των Ομαδικών Αθλημάτων σε Μαθητές Ε' και ΣΤ' Δημοτικού

Διονύσιος Παπαγιαννόπουλος & Νικόλαος Διγγελίδης

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Περίληψη

Τα ομαδικά αθλήματα αποτελούν μια σημαντική ενότητα του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ). Η συμμετοχή σε αυτά συνιστά πρόκληση για τους μαθητές αλλά και μια ευκαιρία για ευχαρίστηση και απόλαυση, απόκτηση γνώσεων, ενίσχυση της υγείας τους, αύξηση της αυτοεκτίμησής τους. Το TGFU είναι μια διδακτική προσέγγιση που προτείνεται ως ένας εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας των αθλημάτων στην εκπαίδευση. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της ΠΕ με ειδικότητα ατομικού αθλήματος και χωρίς προπονητική ή αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα για την αποτελεσματικότητα του TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων σε μαθητές Ε' και ΣΤ' Τάξης του Ελληνικού Δημοτικού σχολείου. Συμμετείχαν 6 εκπαιδευτικοί ΦΑ με μεγάλη διδακτική εμπειρία ($M = 22.17 \pm 3.25$ έτη) στην εκπαίδευση, τρεις γυναίκες και τρεις άντρες, οι οποίοι εφάρμοσαν ένα παρεμβατικό πρόγραμμα διδασκαλίας οκτώ συνεχόμενων μαθημάτων στο πλαίσιο του μαθήματος της ΦΑ. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μετά την ολοκλήρωση της ενότητας των μαθημάτων χρησιμοποιώντας τη στρατηγική της συνέντευξης. Η επεξεργασία των δεδομένων βασίστηκε στην επαγωγική ανάλυση περιεχομένου. Ένα από τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας ήταν, σύμφωνα με τα λόγια των εκπαιδευτικών, η σημαντική συνεισφορά του μοντέλου TGFU στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων της διδασκαλίας των ομαδικών αθλημάτων. Συμπερασματικά, σύμφωνα πάντα με τις απόψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, το μοντέλο TGFU αποτελεί μια διδακτική προσέγγιση που έχει όλα τα χαρακτηριστικά για να συμβάλλει θετικά στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στο πλαίσιο του μαθήματος της ΦΑ.

Λέξεις κλειδιά: διδασκαλία αθλημάτων για κατανόηση, μοντέλο διδασκαλίας, φυσική αγωγή, διδασκαλία αθλοπαιδιών, προσέγγιση διδασκαλίας

Research

The TGFU Instructional Approach Contribution to the Teaching of Team Games to 5th and 6th Grade Students

Dionysios Papagiannopoulos & Nikolaos Digelidis

Department of Physical Education and Sports Sciences, University of Thessaly

Abstract

Team games constitute an essential thematic unit of the Physical Education (PE) curriculum in Elementary level. Participating in games is challenging for students but also a chance for fun, enjoyment, cognitive development, health boost and self-confidence enhancement. TGFU is an instructional approach which is proposed as an alternative teaching method for the teaching of games in PE. The purpose of the present study was to investigate the views of PE teachers with a specialization in individual sport and without coaching or athletic experience in team games, on the effectiveness of TGFU in teaching team games to 5th and 6th Grade students of Greek Elementary Education. Six PE teachers (3 females and 3 males) with extensive experience in teaching ($M = 22.17 \pm 3.25$ years) participated in this study. They taught a common unit of 8 consecutive lessons in the framework of the PE lesson. The data were collected after the completion of the lessons through the strategy of semi-structured interview. The strategy of inductive content analysis was followed for the data analysis. The contribution of TGFU model in achieving the teaching objectives for team games was one of the main findings of the study. In summary and according to the participated teachers, the TGFU model is a didactic approach that has all the characteristics to contribute positively to the teaching of team games in the context of the PE lesson.

Keywords: teaching games for understanding, teaching model, physical education, team games teaching, teaching approach

Εισαγωγή

Οι αθλοπαιδιές ή τα ομαδικά αθλήματα αποτελούν μια σημαντική ενότητα του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) στο εκπαιδευτικό σύστημα πολλών χωρών (Holt, Streat, & Bengoechea, 2002; OECD, 2019; UNESCO-NWCPEA, 2014). Τα ομαδικά αθλήματα εκτός από αντικείμενο διδασκαλίας αποτελούν και διδακτικό μέσο για την επίτευξη του γενικότερου σκοπού του μαθήματος της ΦΑ που είναι η ανάπτυξη του συναισθηματικού, ψυχοκινητικού και γνωστικού τομέα της προσωπικότητας των μαθητών και η προαγωγή της υγείας τους (Bailey, 2006). Η συμμετοχή σε αυτά συνιστά πάντα πρόκληση για τους μαθητές αλλά και μια ευκαιρία για να αποκομίσουν ευχαρίστηση και απόλαυση, να βελτιώσουν τις γνώσεις τους, να ενισχύσουν την υγεία τους και να αυξήσουν την αυτοεκτίμησή τους (Griffin, Mitchell, & Oslin, 1997, p. 8). Επιπροσθέτως, μέσα από τη συμμετοχή των μαθητών σε διαδικασίες εκμάθησης αθλημάτων αναπτύσσονται δεξιότητες όπως η στρατηγική σκέψη και η επίλυση προβλημάτων (Kirk & MacPhail, 2002). Ωστόσο, η διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων δεν είναι πάντα μια εύκολη υπόθεση καθώς ο συνδυασμός της διδασκαλίας κινητικών δεξιοτήτων και τακτικής έχει αυξημένες απαιτήσεις και δυσκολίες (Mitchell, Oslin, & Griffin 2006, p. 8). Ανάλογες αναφορές υπάρχουν και για εκπαιδευτικούς γενικής παιδείας (μη εξειδικευμένους στη ΦΑ), αλλά και για συμβεβλημένους προπονητές που διδάσκουν τη ΦΑ στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση χωρών όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου συχνά παρατηρείται ότι αποτυγχάνουν να διδάξουν τα αθλήματα αποτελεσματικά και με τρόπο που να είναι κατανοητά στους μαθητές τους, κυρίως επειδή εστιάζουν τη διδασκαλία τους στην ανάπτυξη των σχετικών με το άθλημα δεξιοτήτων (Ward & Griggs, 2011).

Παρόμοιες επιστημονικές έχουν διατυπωθεί και παλαιότερα από τους Bunker και Thorpe (1986), οι οποίοι εμφατικά σημειώνουν πως ο τρόπος διδασκαλίας των αθλημάτων στη ΦΑ έχει οδηγήσει μεγάλο μέρος των μαθητών να έχει περιορισμένη γνώση για τα αθλήματα, να βιώνει μικρό ποσοστό επιτυχίας κατά τη συμμετοχή του σε αυτά και να έχει μικρή ικανότητα στη λήψη αποφάσεων μέσα στο παιχνίδι. Αιτία αυτής της κατάστασης θεωρούν την παραδοσιακή διδασκαλία της ΦΑ με βάση τη διδακτική προσέγγιση της Άμεσης Διδασκαλίας (Direct-Instruction Model) η οποία προσδίδει έμφαση πρώτα στην εκμάθηση και ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων τεχνικής του αθλήματος, έχοντας τον εκπαιδευτικό σε ρόλο πρωταγωνιστή κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας τόσο στην οργάνωση της διδασκαλίας όσο και στη μετάδοση της γνώσης (Metzler, 2011, p. 174).

Στο Ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΑΠΣ) της Φυσικής Αγωγής για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (ΠΕ) καθορίζονται ανά τάξη: ο σκοπός του μαθήματος, οι θεματικές ενότητες του γνωστικού περιεχομένου και οι αντίστοιχοι διδακτικοί στόχοι. Η ενότητα των Αθλοπαιδιών που αποτελεί βασικό και σημαντικό μέρος του ΑΠΣ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβάνει τη διδασκαλία του ποδοσφαίρου, της καλαθοσφαίρισης, της πετοσφαίρισης και της χειροσφαίρισης (ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ, ΦΕΚ 304/2003). Σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών το μάθημα της ΦΑ διδάσκεται τρεις φορές εβδομαδιαίως για τις Α', Β', Γ', Δ' τάξεις και δύο φορές εβδομαδιαίως για τις Ε', ΣΤ' τάξεις. Η διδασκαλία του μαθήματος γίνεται από εκπαιδευτικούς ΦΑ (του κλάδου ΠΕ11) οι οποίοι έχουν την ευελιξία να προγραμματίσουν τη διδασκαλία τους μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και να επιλέξουν τα μέσα, τις μεθόδους και την προσέγγιση που θα χρησιμοποιήσουν. Οι τάξεις των μαθητών είναι μεικτές και το μάθημα διαρκεί 45 λεπτά. Οι στόχοι της διδασκαλίας αυτής της ενότητας, αναφορικά με τον ψυχοκινητικό και το γνωστικό τομέα, είναι η ανάπτυξη σύνθετων κινητικών δεξιοτήτων, η ανάπτυξη σωματικών ικανοτήτων και η εκμάθηση των βασικών τεχνικών δεξιοτήτων του κάθε αθλήματος.

Αναφορικά με τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στην Ελλάδα οι Μπουρνέλη, Κουτσούκη, Ζωγράφου, Αγγελονίδης, Χατζόπουλος και Αγαλιανού (2006), σημειώνουν στο Βιβλίο Εκπαιδευτικού «Φυσική Αγωγή Γ' & Δ' Δημοτικού», ότι παραδοσιακά γίνεται με τη «μέθοδο των δεξιοτήτων», όπου η διδασκαλία επικεντρώνεται στη διδασκαλία των δεξιοτήτων του αθλήματος (π.χ. πάσα, υποδοχή) μέσα από ασκήσεις που καλύπτουν περίπου το σύνολο του χρόνου του μαθήματος της ΦΑ, διαθέτοντας, αν περισσέμουν, 5-10 λεπτά στο τέλος της διδακτικής ώρας, για να παίξουν οι μαθητές την αθλοπαιδιά (σ. 20). Στο ίδιο βιβλίο, οι συγγραφείς εναλλακτικά προτείνουν τη μέθοδο της «κατανόησης των παιχνιδιών», σύμφωνα με την οποία τα παιδιά μαθαίνουν πρώτα την τακτική ενός αθλήματος (κατανοούν πως παίζεται το παιχνίδι) και στην συνέχεια διδάσκονται την τεχνική του (σ. 21). Επίσης, στο Βιβλίο Εκπαιδευτικού «Φυσική Αγωγή Ε' & ΣΤ' Δημοτικού» διευκρινίζεται ότι τα παραδείγματα μαθημάτων που υπάρχουν στην ενότητα της χειροσφαίρισης «έχουν σχεδιασθεί αποκλειστικά με βάση τη διδασκαλία δεξιοτήτων μέσα από παιχνίδια, ένα μοντέλο (TGfU) που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μαθητές αυτής της ηλικίας», ενώ μέρος άλλων εννοιών (π.χ. πετοσφαίριση, ποδόσφαιρο) έχουν στοιχεία επίσης από αυτή την προσέγγιση (Διγγελίδης, Θεοδωράκης, Ζέτου, & Δήμας, 2006, σ. 85).

Το TGFU ή Teaching Games For Understanding (Διδασκαλία Αθλημάτων για Κατανόηση) είναι μια διδακτική προσέγγιση που εισήγαγαν ο Bunker και Thorpe το 1982 στην Αγγλία και αποτελεί ένα από τα μοντέλα διδασκαλίας που προτείνεται από πολλούς θεωρητικούς κατά τα τελευταία 30 χρόνια, ως ένας εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας των αθλημάτων στην εκπαίδευση. Σύμφωνα με τους Bunker και Thorpe (1982), οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα ένα άθλημα όταν κατά τη διδασκαλία δοθεί έμφαση στην κατανόηση της λογικής και του τρόπου με τον οποίο παίζεται, στους κανονισμούς και στην τακτική του και παράλληλα στη βελτίωση των τεχνικών δεξιοτήτων του. Στο TGFU το παιχνίδι, δηλαδή μια μίνι μορφή του διδασκόμενου αθλήματος, αποτελεί το βασικό μέσο διδασκαλίας στο μάθημα του οποίου η δομή εμπεριέχει τρία μέρη. Το εναρκτήριο το οποίο εμπεριέχει ένα μίνι παιχνίδι, το δεύτερο, στο οποίο γίνεται εξάσκηση δεξιοτήτων του αθλήματος και το τρίτο στο οποίο υπάρχει και πάλι μίνι παιχνίδι. Ο εκπαιδευτικός διαμορφώνει το μίνι παιχνίδι με τρόπο που να το καθιστά κατάλληλο για την ηλικία και τις ικανότητες των μαθητών και παράλληλα, να εξυπηρετεί κάθε φορά τους διδακτικούς στόχους του μαθήματος (Thorpe, 1990). Η μορφή του παιχνιδιού έχει στοιχεία και ομοιάζει με το διδασκόμενο άθλημα, ενώ η διαμόρφωση του έχει να κάνει με τους κανονισμούς, τις διαστάσεις του γηπέδου και τον εξοπλισμό. Κάθε φορά που παρατηρείται πρόοδος στο επίπεδο των μαθητών, το παιχνίδι τροποποιείται έχοντας ως στόχο να φτάσει στην τελική μορφή του διδασκόμενου αθλήματος και πάντα να παραμένει ελκυστικό και ενδιαφέρον για τους μαθητές (Kirk & MacPhail, 2002).

Ακαδημαϊκοί και ερευνητές της ΦΑ από αρκετές, κυρίως αγγλόφωνες, χώρες υποστηρίζουν πως το TGFU ως μοντέλο διδασκαλίας έχει πολλά πλεονεκτήματα και θετικά στοιχεία για τη διδασκαλία των αθλημάτων τόσο στο χώρο των σπορ όσο και στη ΦΑ, (Butler, Oslin, Mitchell, & Griffin, 2008; Kirk, 2010; Light, Curry, & Mooney, 2014). Μέσα από μια σειρά μελετών υποστηρίζεται ότι η διδασκαλία των αθλημάτων με το TGFU ενισχύει τη γνωστική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των μαθητών (Allison & Thorpe, 1997; Gray & Sproule, 2011; Nevett, Rovigno, Barbarez, & McCaughy, 2001; Turner & Martinek, 1999). Κατά τον ίδιο τρόπο, σε αρκετές μελέτες αναφέρεται ότι η συμμετοχή σε μαθήματα σχεδιασμένα με το TGFU επηρεάζει θετικά το συναισθηματικό (Chatzopoulos, Drakou, Kotzamanidou, & Tsorbatzoudis, 2006; Gray, Sproule, & Morgan, 2009; Jones, Marshall, & Peters, 2010; McNeill, Fry, & Johari, 2011) τομέα της προσωπικότητας των μαθητών. Ωστόσο, αρκετοί ερευνητές της ΦΑ δεν επιβεβαίωσαν τα παραπάνω αποτελέσματα αφού σε μελέτες που διεξήγαγαν δεν εντόπισαν διαφορές στη γνωστική και ψυχοκινητική ανάπτυξη παιδιών που διδάχτηκαν με την παραδοσιακή προσέγγιση της τεχνικής και το TGFU (French, Werner, Rink, Taylor, & Hussey, 1996; French, Werner, Taylor, Hussey, & Jones, 1996; Lopez, Praxedes, & Villar, 2016; McPhail, Kirk, & Griffin, 2008). Ομοίως, σε μια σειρά μελετών δεν εντοπίστηκαν διαφορές στη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών που συμμετείχαν σε μαθήματα σχεδιασμένα με την παραδοσιακή προσέγγιση της τεχνικής και το TGFU (Harvey, GilArias, Smith, & Smith, 2017; Smith, Harvey, Savory, Fairclough, & Kozub, 2015; Tjeerdsma, Rink, & Graham, 1996). Με βάση αυτά τα δεδομένα, είναι εμφανής η διάσταση απόψεων που υφίσταται σχετικά με την αποτελεσματικότητα του TGFU στη διδασκαλία της ΦΑ. Πρέπει να σημειωθεί πως ενώ υπήρξε μια έντονη προσπάθεια διάδοσης και προώθησης του μοντέλου TGFU στα σχολεία και στην εκπαιδευτική κοινότητα των αγγλόφωνων χωρών, τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας δεν ήταν τα αναμενόμενα και δεν κατέστη δυνατό να υιοθετηθεί σε σημαντικό βαθμό από τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι συνεχίζουν να επιλέγουν την παραδοσιακή άμεση διδασκαλία στην πρακτική τους (Harvey, Song, Baek, & Mars, 2015). Όπως σημειώνουν οι Kirk και McPhail (2002), δεν είναι γνωστό πώς οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν το TGFU και αν είναι πράγματι χρήσιμο για αυτούς, ως ένα μοντέλο διδασκαλίας. Μια πιθανή εξήγηση της χαμηλής διείσδυσης του TGFU στην πρακτική των εκπαιδευτικών στα σχολεία, είναι η ύπαρξη αντιφατικών ευρημάτων για την αποτελεσματικότητα της προσέγγισης στη μάθηση των μαθητών, όπως αναφέρουν οι Stolz και Pill (2014) στην ανασκόπηση τους, οι οποίοι συνεχίζοντας το συλλογισμό τους επισημαίνουν την ύπαρξη ενός χάσματος ανάμεσα στους ερευνητές ως δημιουργών της θεωρίας και στους εκπαιδευτικούς ως επαγγελματιών που εφαρμόζουν τη θεωρία, το οποίο δεν επιτρέπει την υιοθέτηση της προσέγγισης αυτής ως κοινής πρακτικής στη ΦΑ.

Ένα σημαντικό μέρος των μελετών για το TGFU, της Αγγλόφωνης βιβλιογραφίας, αναφέρεται στις απόψεις των εκπαιδευτικών για το συγκεκριμένο μοντέλο. Στην πλειοψηφία τους αυτές οι έρευνες εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς, ενώ ένας περιορισμένος αριθμός μελετών έχει ως επίκεντρο τους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς (Harvey & Jarrett, 2014). Κάποιες από τις μελέτες που αναφέρονται στους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς εξετάζουν συνδυαστικά, τις απόψεις τους για το TGFU, με αυτές των υποψήφιων εκπαιδευτικών (Light & Butler, 2005; Rossi, Fry, McNeill, & Tan, 2007; Wang & Ha, 2013), ενώ κάποιες άλλες μελέτες εστιάζουν σε εν ενεργεία εκπαιδευτικούς ΦΑ της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Brooker, Kirk, Braiuka, & Bransgrove, 2000; Diaz-Cueto, Hernandez-Alvarez, & Castejon, 2010; O'Leary, 2015; Pill, 2011). Υπήρξαν και μελέτες που

συνδύασαν τη διερεύνηση απόψεων για το TGFU, εν ενεργεία εκπαιδευτικών ΦΑ Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Wang, 2013). Ένας μικρός αριθμός μελετών είχε ως στόχο την εφαρμογή του TGFU στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, είτε διερευνώντας τις απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ, είτε συνδυάζοντας αυτές με εκείνες των φοιτητών ΦΑ (Memmert & Koning, 2007; Wang, 2013), είτε προσεγγίζοντας το θέμα από την πλευρά της επαγγελματικής ανάπτυξης των εν ενεργεία εκπαιδευτικών ΦΑ (Dania & Zounhia, 2017). Αναφορικά με τη χώρα μας και με δεδομένο ότι στην Ελληνική βιβλιογραφία συναντάται μικρός αριθμός αναφορών για το μοντέλο TGFU η διενέργεια σχετικών ερευνητικών εργασιών σε περιβάλλον Ελληνικών σχολείων θα παρείχε τη δυνατότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Παπαγιαννόπουλος & Διγγελίδης, 2019).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η έρευνα για το TGFU που σχετίζεται με τη σχολική ΦΑ, έχει εστιάσει κυρίως στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Υπάρχει λοιπόν ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση της διδασκαλίας των ομαδικών αθλημάτων, μέσα από μαθήματα σχεδιασμένα με το TGFU, στη ΦΑ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, σε ένα περιβάλλον όπου το στοιχείο του παιχνιδιού είναι περισσότερο έντονο, όπως υπογραμμίζουν ο Brooker και συν. (2000). Επίσης, από όσο είναι γνωστό μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τις απόψεις εκπαιδευτικών ΦΑ της Πρωτοβάθμιας με εξειδίκευση σε ατομικά αθλήματα, αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων. Υπάρχουν κάποιες αναφορές, τουλάχιστον στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, πως η εξειδίκευση των εκπαιδευτικών ΦΑ σε ατομικό άθλημα πιθανόν να είναι παράγοντας που προκαλεί δυσκολίες στην υιοθέτηση του μοντέλου TGFU, λόγω μη ικανοποιητικής γνώσης τους στα ομαδικά αθλήματα (Díaz-Cueto et al., 2010; Wang, 2013), και θα γίνει προσπάθεια να καλυφθεί αυτό το ερευνητικό κενό μέσω της παρούσας μελέτης.

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών ΦΑ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ειδικότητα ατομικού αθλήματος και χωρίς προπονητική ή αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα για την αποτελεσματικότητα του TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων σε μαθητές Ε' και ΣΤ' Τάξης του Ελληνικού Δημοτικού σχολείου. Ειδικότερα, μέσω της εφαρμογής μιας ενότητας 8 μαθημάτων χειροσφαίρισης, σχεδιασμένων με το μοντέλο TGFU, εξετάστηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ με ειδικότητα ατομικού αθλήματος και χωρίς προπονητική ή αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του μοντέλου στην εκμάθηση του συγκεκριμένου ομαδικού αθλήματος από τους μαθητές. Η ερευνητική υπόθεση αυτής της μελέτης ήταν ότι το μοντέλο TGFU θα είναι αποτελεσματικό για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων σε μαθητές Ε' και ΣΤ' Τάξης Ελληνικού δημοτικού σχολείου.

Μεθοδολογία

Δείγμα

Στη μελέτη συμμετείχαν 6 εκπαιδευτικοί ΦΑ με μεγάλη διδακτική εμπειρία ($M = 22.17 \pm 3.25$ έτη) στην εκπαίδευση, τρεις γυναίκες και τρεις άντρες, ηλικίας 47 έως 56 ετών, από 6 διαφορετικά σχολεία, οι οποίοι εφάρμοσαν ένα παρεμβατικό πρόγραμμα διδασκαλίας 8 συνεχόμενων μαθημάτων στο πλαίσιο του μαθήματος της ΦΑ, σε κάθε τμήμα του σχολείου τους που συμμετείχε στην έρευνα. Για τη διασφάλιση της ανωνυμίας τους χρησιμοποιήθηκαν ψευδώνυμα. Κανένας από τους 6 συμμετέχοντες δεν είχε προηγούμενη εμπειρία στη χρήση του μοντέλου TGFU, ούτε εξειδίκευση σε ομαδικό άθλημα, αλλά ούτε και προπονητική ή αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα. Από τους συμμετέχοντες, εκπαιδευτικούς και κηδεμόνες των μαθητών, ζητήθηκε δήλωση συγκατάθεσης για τη συμμετοχή τους στην έρευνα. Όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν πως σε οποιαδήποτε φάση της έρευνας, θα μπορούσαν να διακόψουν τη συμμετοχή τους, αφού αυτή ήταν εθελοντική και επίσης διαβεβαιώθηκαν για την εμπιστευτικότητα των απαντήσεων τους.

Σχεδιασμός και διαδικασία της έρευνας

Η παρούσα μελέτη διεξήχθη σε έξι σχολεία μιας πόλης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μετά από σχετική άδεια του Υπουργείου Παιδείας. Ακολουθήθηκε ο ερευνητικός σχεδιασμός των Harvey και συν. (2015), οι οποίοι εφάρμοσαν μια προσέγγιση «αναφοράς στην πρακτική», η οποία σύμφωνα με τον Kirk (2005), επικεντρώνεται σε μια διδακτική προσέγγιση αναλύοντας τα αποτελέσματα της παρέμβασης και τις αλλαγές των μαθητών χωρίς να κάνει σύγκριση με κάποια εναλλακτική προσέγγιση διδασκαλίας. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός της παρούσας μελέτης προέβλεπε μόνο ομάδα παρέμβασης. Επίσης, προέβλεπε σκόπιμη δειγματοληψία (Patton, 2002) για επιλογή 6 δημόσιων δημοτικών σχολείων από διαφορετικές περιοχές της πόλης προκειμένου να επιτευχθεί αντι-

προσωπευτικότητα του οικονομικοκοινωνικού φάσματος της.

Συνολικά σε όλα τα σχολεία, η παρέμβαση εφαρμόστηκε σε 6 τμήματα Ε' και 10 τμήματα ΣΤ' Τάξης. Η δυναμικότητα των 16 τμημάτων που συμμετείχαν στην έρευνα κυμάνθηκε από 14 έως 25 μαθητές/τριες. Στο πλαίσιο της παρέμβασης οι 6 συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί υλοποίησαν συνολικά 128 μαθήματα TGFU. Η εφαρμογή της παρέμβασης ξεκίνησε ταυτόχρονα και στα 6 σχολεία που συμμετείχαν στην έρευνα. Ένας εκ των ερευνητών ήταν παρών στο πρώτο μάθημα κάθε τμήματος που συμμετείχε στη μελέτη με στόχο να αξιολογήσει την πιστότητα της εφαρμογής των σχεδίων μαθημάτων από τους εκπαιδευτικούς. Με τον ίδιο στόχο ένας εκ των ερευνητών παρακολούθησε δύο ακόμη μαθήματα κάθε Τάξης που συμμετείχε στην έρευνα, με τυχαία σειρά. Τα 8 μαθήματα υλοποιήθηκαν συνεχόμενα, σύμφωνα με το κανονικό εβδομαδιαίο πρόγραμμα του μαθήματος της ΦΑ του κάθε τμήματος, στο κάθε σχολείο. Σε περίπτωση μη υλοποίησης μαθήματος για οποιοδήποτε λόγο, η διδασκαλία της ενότητας των 8 μαθημάτων συνεχιζόταν από το μάθημα που δεν διεξήχθη. Η παρέμβαση έληγε σε κάθε σχολείο με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας και των 8 μαθημάτων σε όλα τα τμήματα του, που συμμετείχαν στην έρευνα. Σε όλα τα σχολεία, τα μαθήματα υλοποιήθηκαν στο ανοικτό ασφάλτινο γήπεδο χειροσφαίρισης του προαυλίου. Οι συγγραφείς είχαν φροντίσει σε όλα τα σχολεία να υπάρχει, αναλογικά με τον αριθμό των μαθητών, ο ίδιος εξοπλισμός για τη διδασκαλία της χειροσφαίρισης (μία μπάλα χειροσφαίρισης ανά δύο μαθητές, διακριτικά φανελάκια, κώνοι σήμανσης).

Η εκπαίδευση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ΦΑ στο μοντέλο TGFU

Η εκπαίδευση των 6 εκπαιδευτικών ΦΑ στο μοντέλο TGFU έγινε ένα μήνα πριν την παρέμβαση και μέσα σε τέσσερις επιμορφωτικές συναντήσεις θεωρητικού και πρακτικού περιεχομένου, οι οποίες απείχαν χρονικά μεταξύ τους μια εβδομάδα. Οι δύο θεωρητικές επιμορφωτικές συναντήσεις, με συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών, είχαν ως θέμα τη θεωρητική παρουσίαση του μοντέλου TGFU, την παρουσίαση των 8 σχεδίων μαθημάτων της ενότητας της χειροσφαίρισης και την επίλυση αποριών και προβληματισμών των εκπαιδευτικών. Οι δύο πρακτικές διεξήχθησαν μεταξύ του πρώτου συγγραφέα και του κάθε εκπαιδευτικού ΦΑ ξεχωριστά, στο σχολείο του και είχαν ως στόχο την πρακτική εφαρμογή του μοντέλου σε συνθήκες κανονικού μαθήματος ΦΑ, μέσα από την υλοποίηση μιας δειγματικής διδασκαλίας από το συγγραφέα και μιας διδασκαλίας από τον εκπαιδευτικό ΦΑ του σχολείου υπό την επίβλεψη και ανατροφοδότηση του πρώτου.

Η ενότητα των μαθημάτων

Η παρέμβαση διήρκησε 4 εβδομάδες. Ο σχεδιασμός των 8 μαθημάτων έγινε από τους συγγραφείς της μελέτης, με βάση τη δομή των μαθημάτων που περιγράφονται για τη διδασκαλία του ποδοσφαίρου από το Mitchel και συν. (2006), καθώς και με βάση τα σημεία αναφοράς, για διδασκαλία με το μοντέλο TGFU, όπως καθορίζονται από τον Metzler (2011).

Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας, της ενότητας των 8 μαθημάτων της παρέμβασης, ήταν η όσο το δυνατόν πληρέστερη εκμάθηση του αθλήματος της χειροσφαίρισης μέσα από ένα ενδιαφέρον, ευχάριστο, απολαυστικό και αποτελεσματικό μάθημα και σύμφωνα με τους ειδικότερους στόχους του ΑΠΣ (ΔΕΠΣ-ΑΠΣ, ΦΕΚ 304/2003) για την Ε' και ΣΤ' Τάξη, που ήταν η διδασκαλία: της τεχνικής της πάσας - υποδοχής, του σουτ, της ντρίπλας, των προσποιώσεων, του σουτ από πλάγια θέση, της άμυνας (ατομικής - ομαδικής), της ομαδικής επίθεσης και των θέσεων αποκρούσεων τερματοφύλακα. Ωστόσο, ο σχεδιασμός των 8 μαθημάτων της παρέμβασης, εκτός από τα αντικείμενα της τεχνικής, παράλληλα περιελάμβανε και την προοδευτική διδασκαλία απλών θεμάτων τακτικής της χειροσφαίρισης και πιο συγκεκριμένα της τακτικής της επίθεσης με τα ακόλουθα θέματα: την κατοχή της μπάλας, τη διεύθυνση στο χώρο του αντιπάλου, την επίτευξη τέρματος, την επανέναρξη του παιχνιδιού και τη μετάβαση από την άμυνα στην επίθεση. Σε κάθε ένα από τα 8 μαθήματα της ενότητας κυριαρχούσε το παιχνίδι, είτε με τη μορφή του διδασκόμενου αθλήματος είτε μιας τροποποιημένης μίνι μορφής του. Ο εκπαιδευτικός ΦΑ στη διδασκαλία του έδινε έμφαση στην κατανόηση του τρόπου που παίζεται το άθλημα-παιχνίδι και στην τακτική του και όχι στη βελτίωση της τεχνικής των δεξιοτήτων, χρησιμοποιώντας καθοδηγούμενη εφευρετικότητα. Χαρακτηριστικά, το κάθε μάθημα περιελάμβανε τρία τμήματα, το πρώτο το οποίο ήταν ένα μίνι-παιχνίδι, που είχε σα στόχο ένα συγκεκριμένο πρόβλημα τακτικής καθώς και ένα αντικείμενο τεχνικής του αθλήματος, το δεύτερο τμήμα που περιελάμβανε ασκήσεις που είχαν σαν στόχο τη βελτίωση της διδασκόμενης τεχνικής και τακτικής και το τρίτο τμήμα με το οποίο ολοκληρωνόταν το μάθημα, που ήταν και πάλι μίνι-παιχνίδι που είχε παρόμοιο στόχο με αυτόν του εισαγωγικού παιχνιδιού. Η διάρκεια του κάθε μαθήματος της παρέμβασης ήταν 45 λεπτά και η συχνότητα διδασκαλίας των μαθημάτων ήταν 2 φορές την εβδομάδα για κάθε τμήμα, όπως ακριβώς προβλέπεται από το αναλυτικό πρόγραμμα της ΦΑ για τις τάξεις Ε' και ΣΤ'.

Συλλογή δεδομένων

Τα δεδομένα σε αυτή τη μελέτη ήταν ποιοτικά και για τη συλλογή τους χρησιμοποιήθηκε η στρατηγική της συνέντευξης μετά την ολοκλήρωση της ενότητας των μαθημάτων (Patton, 2002). Ο κάθε ένας από τους 6 εκπαιδευτικούς ΦΑ συμμετείχε σε ατομική ημιδομημένη συνέντευξη προκειμένου να καταγραφούν οι απόψεις του για το μοντέλο TGFU, μέσα σε διάστημα το πολύ μιας εβδομάδας από την ολοκλήρωση της παρέμβασης, σε χώρο άνετο και ήσυχο και σε χρόνο που ο εκπαιδευτικός ΦΑ ήταν διαθέσιμος. Οι ημιδομημένες συνεντεύξεις βασίστηκαν σε έναν κοινό κατάλογο θεμάτων και ερωτήσεων που ακολουθήθηκε. Κατά τη διαδικασία της συνέντευξης και όπου απαιτείτο, χρησιμοποιούνταν πρόσθετες ερωτήσεις με στόχο τη βαθύτερη διερεύνηση. Οι αρχικές ερωτήσεις αφορούσαν στα δημογραφικά στοιχεία του εκπαιδευτικού, ενώ ο στόχος των υπόλοιπων ερωτήσεων ήταν η διερεύνηση των απόψεων του και των σκέψεων του για το μοντέλο TGFU. Στο τέλος κάθε ερώτησης ο ερευνητής έκανε ανακεφαλαίωση της απάντησης του εκπαιδευτικού και ρωτούσε για πιθανά πρόσθετα σχόλια.

Ενδεικτικά, ο τύπος των ερωτήσεων της συνέντευξης είχε την ακόλουθη μορφή: «*Τι μεταβολές παρατηρήσατε για τους μαθητές σας στο τέλος των 8 μαθημάτων όσον αφορά τις κινητικές δεξιότητες της χειροσφαίρισης;*», «*Κατά πόσο πιστεύετε ότι επετεύχθησαν οι στόχοι του μαθήματος όσον αφορά τη χειροσφαίριση στο τέλος των 8 μαθημάτων;*», «*Παρατηρήσατε μεταβολές ως προς τη συμπεριφορά, τη συνοχή, τη συνεργασία των μαθητών όταν το μάθημα διεξάγεται με βάση το μοντέλο TGFU;*», «*Πόσο ενεργά συμμετείχαν οι μαθητές;*» και «*Πόσο ικανοποιημένοι ήταν οι μαθητές από τη συμμετοχή τους στο μάθημα;*». Η διάρκεια της κάθε συνέντευξης ήταν περίπου 50-60 λεπτά. Όλες οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν με την άδεια των εκπαιδευτικών ΦΑ, με συσκευή ηχογράφησης και στη συνέχεια το ηχογραφημένο κείμενο της κάθε συνέντευξης μεταφέρθηκε σε γραπτό λόγο κατά λέξη και ελέγχθηκε έναντι της ηχογράφησης για την ακρίβεια του. Ακολούθως, αυτά τα γραπτά κείμενα εστάλησαν στους εκπαιδευτικούς ΦΑ προκειμένου να επιβεβαιώσουν την ακρίβεια τους, ως προς την πιστή απόδοση των απαντήσεων τους στις ερωτήσεις που τους ετέθησαν στη συνέντευξη και να προβούν σε πιθανές διορθώσεις.

Ανάλυση δεδομένων

Η διαδικασία της οργάνωσης και ανάλυσης των δεδομένων που προήλθαν από τις συνεντεύξεις των έξι εκπαιδευτικών έγινε από τους συγγραφείς με τη χρήση του λογισμικού Nvivo (8.0). Ακολουθήθηκε η στρατηγική της επαγωγικής ανάλυσης περιεχομένου (Patton, 2002). Αρχικά, η διαδικασία της ανάλυσης εμπεριείχε λεπτομερή, επαναλαμβανόμενη ανάγνωση των αντιγράφων των συνεντεύξεων από τους συγγραφείς, προκειμένου να εξοικειωθούν με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών. Στη συνέχεια, τα ομοειδή δεδομένα συγκεντρώθηκαν, οργάνωθηκαν σε τμήματα ίδιου νοήματος και κωδικοποιήθηκαν σε κατηγορίες, κάθε μια από τις οποίες προσδιορίζονταν από μια φράση. Ακολούθως, οι κατηγορίες-φράσεις μετά από μια αρχική οργάνωση ταξινομήθηκαν σε θέματα και υποθέματα. Μετά από επισταμένη επεξεργασία και επανεξέταση των αρχικών θεμάτων προέκυψαν τα οριστικά θέματα. Το πρώτο θέμα ήταν οι απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για την αποτελεσματικότητα του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία της χειροσφαίρισης, με υποθέματα: 1) η επίτευξη των διδακτικών στόχων για τη χειροσφαίριση, έτσι όπως προσδιορίζονται από το ΑΠΣ του δημοτικού σχολείου για τις Ε' και ΣΤ' Τάξεις και αφορούν στο ψυχοκινητικό τομέα, στο συναισθηματικό και στο γνωστικό τομέα, 2) η κατανόηση από τους μαθητές, της βασικής τακτικής του αθλήματος και των κανονισμών του, 3) η βελτίωση της απόδοσης των μαθητών στο παιχνίδι. Το δεύτερο θέμα ήταν οι απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για τη γενικότερη ικανοποίηση των μαθητών από τη συμμετοχή τους στο μάθημα της χειροσφαίρισης. Το τρίτο θέμα ήταν οι θέσεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για την καταλληλότητα του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων. Η ανάλυση περιεχομένου ολοκληρώθηκε με την εξαγωγή συμπερασμάτων από τα δεδομένα, σχετικά με το σκοπό και τα ερωτήματα της μελέτης, τα οποία στη συνέχεια αναλύθηκαν και μετατράπηκαν σε ένα σώμα γνώσεων. Ακολουθεί αναφορά σε κάθε ένα θέμα ξεχωριστά.

Αποτελέσματα

Απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για την αποτελεσματικότητα του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία της χειροσφαίρισης

Η εξέταση της αποτελεσματικότητας του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία της χειροσφαίρισης για τη βαθμίδα της ΠΕ έγινε με βάση τρεις άξονες. Ο πρώτος άξονας ήταν η επίτευξη των διδακτικών στόχων για τη χειροσφαίριση, έτσι όπως προσδιορίζονται από το ΑΠΣ του δημοτικού σχολείου για τις Ε' και ΣΤ' Τάξεις και αφορούν

στον ψυχοκινητικό τομέα (δεξιότητες σχετικές με τη χειροσφαίριση), στο συναισθηματικό (ομαδικότητα, συνεργασία, επικοινωνία) και στο γνωστικό τομέα (γνώση στοιχείων τεχνικής της χειροσφαίρισης). Η κατανόηση από τους μαθητές, της βασικής τακτικής του αθλήματος καθώς και των κανονισμών του, ήταν ο δεύτερος άξονας και η βελτίωση της απόδοσης τους στο παιχνίδι ήταν ο τρίτος. Ακολουθεί αναφορά σε κάθε έναν άξονα ξεχωριστά.

Επίτευξη των διδακτικών στόχων του ΑΠΣ για τη χειροσφαίριση (ψυχοκινητικού, συναισθηματικού και γνωστικού τομέα)

Αναφορικά με τους στόχους του διδακτικού αντικειμένου της χειροσφαίρισης, όπως περιγράφονται στο ΑΠΣ του μαθήματος, ήταν κοινός τόπος για όλους τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα ότι το μοντέλο TGFU συνετέλεσε καθοριστικά στην επίτευξη τους. Σύμφωνα με τα δεδομένα της παρούσας μελέτης, όλοι οι μαθητές ανεξαρτήτου ικανότητας βελτίωσαν τις κινητικές τους δεξιότητες που σχετίζονται με τη χειροσφαίριση, καθώς επίσης και τη γνώση τους στη τεχνική πολύ σημαντικών αντικειμένων του αθλήματος όπως η πάσα, η υποδοχή, η ντριπλα και το σουτ. Η Κωνσταντίνα σχολίασε για παράδειγμα:

Ναι, σίγουρα είδα μεγάλη διαφορά όσον αφορά στις κινητικές δεξιότητες σε όλα τα παιδιά. Ακόμα και σε παιδιά χαμηλότερων ικανοτήτων που στην αρχή τους έφευγε η μπάλα από τα χέρια, στην πορεία όχι μόνο βελτίωσαν την υποδοχή αλλά έδιναν και πολύ σωστές πάσες. Είδα τεράστια εξέλιξη όσον αφορά τη σχέση τους με τη μπάλα και γενικά στις κινητικές τους δεξιότητες σχετικά με τη χειροσφαίριση.

Η Άννα παρομοίως δήλωσε:

Οι μαθητές βελτίωσαν στοιχεία της τεχνικής του αθλήματος όπως η πάσα, η υποδοχή, το σουτ, η ντριπλα σε μεγαλύτερο βαθμό συγκριτικά με τη βελτίωση που επέδειξαν στη διδασκαλία της τεχνικής άλλων αθλημάτων και πάντα σύμφωνα με τις δικές τους δυνατότητες, το δικό τους ρυθμό και επίπεδο.

Επίσης, το σύνολο των εκπαιδευτικών παρατήρησε συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών, βελτίωση της ομαδικότητας και πρόοδο της συνεργασίας τους. Ενδεικτικά το σχόλιο του Χάρη ήταν:

Υπήρχε αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών. Αυτοί που ξεχωρίζουν στο μάθημα της ΦΑ με τις καλές κινητικές δεξιότητες, με τους πιο αδύναμους μαθητές, τους λιγότερο αθλητικούς. Ήταν καταπληκτικό, την ώρα του μαθήματος να βλέπεις παιδιά να σταματούν και να πηγαίνουν να διορθώνουν και να δείχνουν στους πιο αδύναμους μαθητές τη σωστή κίνηση. Σχολίαζαν μεταξύ τους: ο κύριος μας είπε έτσι, είπαμε εκείνο, είπαμε το άλλο... Και αυτό μου άρεσε πάρα πολύ. Αναφέρομαι σε παιδιά τα οποία παλιότερα δεν ανταλλάσσαν κουβέντα μεταξύ τους. Υπήρχε μια ομαδικότητα και ένα πνεύμα συνεργασίας με λίγα λόγια. Αρκετά καλή βελτίωση.

Κατανόηση της βασικής τακτικής του αθλήματος και των κανονισμών του

Αναφορικά με το δεύτερο άξονα εξέτασης της αποτελεσματικότητας του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία της χειροσφαίρισης, όλοι οι εκπαιδευτικοί τόνισαν την πολύ θετική επίδραση της διδασκαλίας με το TGFU στη γνώση των μαθητών, εκφράζοντας την άποψη πως μέσα από τη διδασκαλία με το TGFU οι μαθητές κατάφεραν να κατανοήσουν πιο εύκολα τη βασική τακτική του αθλήματος της χειροσφαίρισης, τον τρόπο που παίζεται το παιχνίδι, τη λογική του, τους κανονισμούς του και ήταν σε θέση να λάβουν κατάλληλες αποφάσεις και να ενεργήσουν αποτελεσματικότερα ανάλογα με την κατάσταση του παιχνιδιού. Ο Γρηγόρης ανέφερε σχετικά:

Παρατήρησα κάποια διαφοροποίηση σε σχέση με παλιότερα. Τα παιδιά κατάλαβαν περισσότερο ή μάλλον, κατάλαβαν πιο εύκολα, το τι είναι το άθλημα της χειροσφαίρισης πως παίζεται και το τι ακριβώς ζητάει. Αυτό φάνηκε και στο τελευταίο μάθημα. Ήξεραν τότε να κάνουν επίθεση, ήξεραν τότε να κάνουν άμυνα, ήξεραν τότε να σουτάρουν, τότε να δώσουν πάσα. Υπήρχε κατά την άποψη μου μια πιο εύκολη κατανόηση του αθλήματος.

Το σχόλιο του Χάρη ήταν:

Είμαι σίγουρος ότι οι μαθητές κατάλαβαν το άθλημα και τους κανονισμούς του. Αυτό το έβλεπες και από τον τρόπο που έπαιζαν. Ήταν χαρακτηριστικό, φαινόταν πως το έχουν κατανοήσει. Ήταν απίστευτη η εξέλιξή τους. Και το σημαντικό είναι πως όλα τα παιδιά κατανόησαν το άθλημα της χειροσφαίρισης, σε μεγάλο βαθμό. Όλα, ανεξαρτήτως.

Βελτίωση της απόδοσης των μαθητών στο παιχνίδι

Σχετικά με τον τρίτο άξονα, αυτόν της βελτίωσης της απόδοσης των μαθητών στο παιχνίδι μέσα στο καθημερινό μάθημα, είναι κάτι που παρατηρήθηκε από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών. Οι μαθητές βαθμιαία εξέλιξαν το παιχνίδι τους με αποτέλεσμα στα τελευταία μαθήματα να προοδεύουν και να είναι σε θέση να παίζουν το άθλημα της χειροσφαίρισης αποτελεσματικότερα. Ακολουθώς παρατίθενται παραδείγματα των σχολίων που έκαναν οι εκπαιδευτικοί.

Τα παιδιά κατανόησαν πλήρως τη χειροσφαίριση, τους κανονισμούς της και έπαιζαν αρκετά καλά, αναλογικά πάντα με το επίπεδό τους και την ηλικία τους. Από μάθημα σε μάθημα τα έβλεπα να αφομοιώνουν όλο και περισσότερο τη логи-

κή του αθλήματος και να βελτιώνουν το παιχνίδι τους (Χάρης).

Η Όλγα υποστήριξε:

Υπήρξε διαφορά στην απόδοση τους στο παιχνίδι. Το παιχνίδι τους βελτιώθηκε και κατανόησαν καλά τους κανονισμούς. Υπήρχαν μαθητές που ήξεραν ελάχιστα ή δεν ήξεραν καθόλου τι άθλημα είναι η χειροσφαίριση. Στο τέλος της ενότητας των μαθημάτων όχι μόνο κατάφεραν να μάθουν να παίζουν σωστά αλλά συμμετείχαν και ενεργά στο παιχνίδι. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού αναγνώριζαν τις παραβάσεις των κανονισμών και τις ονόμαζαν μόνοι τους λέγοντας ότι έγινε η τάδε παράβαση. Ναι, είχαν κατανοήσει πως παίζεται το παιχνίδι και η απόδοση τους σε αυτό βελτιωνόταν συνεχώς.

Απόψεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για τη γενικότερη ικανοποίηση των μαθητών από τη συμμετοχή τους στο μάθημα της χειροσφαίρισης

Ήταν κοινή διαπίστωση για όλους τους εκπαιδευτικούς πως οι μαθητές ήταν ικανοποιημένοι, συμμετέχοντας στη διδασκαλία της χειροσφαίρισης. Τους άρεσε τόσο πολύ που ζητούσαν από τους εκπαιδευτικούς να συνεχίσουν να παίζουν χάντμπολ και μετά το τέλος των 8 μαθημάτων της παρέμβασης. Ακόμα περισσότερο, υπήρξαν και περιπτώσεις μαθητών που ενώ αρχικά δυσφορούσαν έντονα στη συνέχεια πείστηκαν, άλλαξαν στάση και συμμετείχαν στο μάθημα με ενδιαφέρον. Οι εκπαιδευτικοί έκαναν τα ακόλουθα σχόλια:

Ήταν φανερό ότι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων τα παιδιά έκαναν κάτι που τους άρεσε. Είχαν ενεργή συμμετοχή και ήταν πολύ ευχαριστημένα (Ιορδάνης).

Τα παιδιά φαινόταν πολύ ικανοποιημένα και χαρούμενα κατά τη διάρκεια των μαθημάτων της χειροσφαίρισης. Ακόμα και μετά το τέλος των 8 μαθημάτων της έρευνας ήθελαν να συνεχίσουν να παίζουν τη χειροσφαίριση και είναι χαρακτηριστικό ότι μου ζητούσαν και στα επόμενα μαθήματα να παίζουν το άθλημα αυτό (Γρηγόρης).

Οι στόχοι του μαθήματος επετεύχθησαν, σίγουρα. Οι μαθητές έμαθαν το άθλημα ξεκινώντας από το μηδέν και έφτασαν στο 9, με άριστα το 10. Για μένα αυτό ήταν πολύ σημαντικό γιατί ακόμα και παιδιά που στην αρχή ήταν λίγο αρνητικά στο να συμμετέχουν τελικά έφτασαν στο σημείο να συμμετέχουν με χαρά, να μάθουν τι είναι η χειροσφαίριση και να παίζουν ευχάριστα (Κωνσταντίνα).

Τα παιδιά ήταν ικανοποιημένα στο μάθημα και δεν έπλητταν. Έβλεπαν πως από μάθημα σε μάθημα προσθέταμε κάτι νέο, κάποια καινούργια δεξιότητα, κάποιο καινούργιο αντικείμενο και με αυτόν τον τρόπο δεν υπήρχε επανάληψη, αλλά προσθήκη καινούργιων στοιχείων. Οπότε με αυτόν τον τρόπο υπήρχε ενδιαφέρον από τα παιδιά τα οποία απολάμβαναν και χαιρόνταν τη διδασκαλία μέσα από το μοντέλο αυτό (Όλγα).

Οι θέσεις των εκπαιδευτικών ΦΑ για την καταλληλότητα του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων

Το σύνολο των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών εξέφρασε πολύ θετικά σχόλια για το μοντέλο TGFU και το χαρακτήρισε σαν μια πολύ ενδιαφέρουσα μέθοδο διδασκαλίας των αθλοπαιδιών. Επίσης, όλοι τους δήλωσαν κατηγορηματικά πως το TGFU ήταν κάτι νέο για αυτούς και πως πριν τη συμμετοχή τους στην έρευνα δεν είχαν δοκιμάσει ποτέ κάτι τέτοιο στη διδασκαλία τους, αφού δεν είχαν καμία πληροφόρηση για αυτό. Το αντιπροσωπευτικό σχόλιο του Γρηγόρη ήταν: «Όχι, δεν είχα ξαναχρησιμοποιήσει αυτό το μοντέλο για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων αφού, δεν το γνώριζα. Ήταν κάτι καινούργιο για εμένα, μου φάνηκε πολύ ενδιαφέρον και μου άρεσε πάρα πολύ ως μέθοδος διδασκαλίας».

Όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί εξέφρασαν emphaticά την ικανοποίησή τους από τη διδασκαλία του μαθήματος με βάση το μοντέλο TGFU, δηλώνοντας παράλληλα πως τόσο οι ίδιοι όσο και οι μαθητές τους ήσαν ικανοποιημένοι, χαρούμενοι και ευχαριστημένοι από αυτό που βίωναν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ενδεικτικά, το σχόλιο του Ιορδάνη ήταν: «Το μοντέλο αυτό έκανε το μάθημα ευχάριστο και για μένα και για τα παιδιά».

Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί παρατήρησαν πως η διδασκαλία με TGFU επέτρεπε στους μαθητές με τις λιγότερες ικανότητες στη ΦΑ, να βελτιώσουν σημαντικά την κατανόηση και την απόδοση τους στο μάθημα. Η κατανόηση της λογικής του παιχνιδιού επέτρεπε στους μαθητές αυτούς να συμμετέχουν επιτυχώς, ενεργώντας κατάλληλα σε κάθε κατάσταση που δημιουργείτο στο παιχνίδι και παράλληλα τόνωνε την αυτοπεποίθησή τους και δημιουργούσε μια θετική προοπτική για αυτούς. Η Άννα δήλωσε:

Μου άρεσε το ότι δεν υπήρχαν πλέον αυτό που λέμε αδύναμοι μαθητές. Υπήρχαν παιδιά που απέκτησαν πολύ μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Υπήρχαν μαθητές που ξεπέρασαν το φόβο του να είναι στην ίδια ομάδα με παιδιά καλύτερα από

αυτούς στη ΦΑ. Τέτοιοι μαθητές δεν ήταν αποδεκτοί από τους καλούς μαθητές αλλά τελικά έγιναν. Έγιναν αποδεκτοί! Αυτά τα παιδιά λοιπόν συμμετείχαν με μεγαλύτερο ενδιαφέρον όπως είπα πριν αλλά επιπλέον, έβλεπα ότι καταλάβαιναν πιο εύκολα το ίδιο το παιχνίδι, την ουσία του δηλαδή.

Στο σύνολο τους οι εκπαιδευτικοί ΦΑ απάντησαν καταφατικά σε σχετική ερώτηση, δηλώνοντας πως θα χρησιμοποιήσουν το TGFU στο μέλλον, ενσωματώνοντας το στην καθημερινή τους διδασκαλία για τα ομαδικά αθλήματα. Μερικές από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στη συνέντευξη ήταν: «Οποσδήποτε, χωρίς αμφιβολία θα χρησιμοποιήσω το TGFU στη διδασκαλία μου για να διδάξω τις αθλοπαιδιές που εμπεριέχονται στο αναλυτικό πρόγραμμα. Αυτό το μοντέλο είναι νομίζω ότι καλύτερο και αυτό θα χρησιμοποιώ από εδώ και πέρα» (Γρηγόρης). «Εννοείται ότι θα το χρησιμοποιήσω στη διδασκαλία μου. Αυτά τα 8 μαθήματα είναι ένας οδηγός για τη διδασκαλία του χάντμπολ, που θα μπορούσες να τον χρησιμοποιήσεις βέβαια και στη διδασκαλία των άλλων ομαδικών αθλημάτων του αναλυτικού προγράμματος» (Κωνσταντίνος).

Είναι τόσο θετική η άποψη όλων των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα για την καταλληλότητα του μοντέλου TGFU που όλοι διατύπωσαν απεριφραστα την πρόθεση τους να το συστήσουν ανεπιφύλαχτα σε συναδέλφους τους εκπαιδευτικούς ΦΑ, για τη διδασκαλία των αθλημάτων. Απαντούν χαρακτηριστικά στη σχετική ερώτηση: «Θα έλεγα, ότι είναι ένα πολύ χρήσιμο μοντέλο για τη διδασκαλία των αθλοπαιδιών που έχει πολύ θετικά αποτελέσματα, όσον αφορά τη διδασκαλία των κινητικών δεξιοτήτων και τους κανονισμών των αθλοπαιδιών» (Χάρης).

Θα του έλεγα (του συναδέλφου εκπαιδευτικού ΦΑ) ότι αξίζει τον κόπο να δοκιμάσει το TGFU, να το εφαρμόσει και να το χρησιμοποιήσει στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων. Και θα του έλεγα ότι είναι μια πολύ θετική εμπειρία για τα παιδιά για να την παραβλέψει και να μην το δοκιμάσει (Άννα).

Μετά τη χρήση αυτού του μοντέλου, ανεπιφύλαχτα μπορώ να πω σε οποιονδήποτε συνάδελφο ότι με αυτό τον τρόπο θα δει άμεσα αποτελέσματα σε ότι διδάσκει. Με αυτό τον τρόπο, πιστεύω ότι και αυτός θα κάνει το μάθημα του πιο εύκολα αλλά και τα παιδιά θα ευχαριστηθούν περισσότερο το μάθημα της ΦΑ και τη διδασκαλία των αθλοπαιδιών (Γρηγόρης).

Ας σημειωθεί ακόμη πως όλοι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σε αυτή τη μελέτη, στο πλαίσιο κάποιας απάντησης τους σε ερώτηση (διαφορετική για τον καθένα) που τους υποβλήθηκε, έκαναν αυθόρμητα σύγκριση του TGFU με τον τρόπο διδασκαλίας που χρησιμοποιούσαν στο μάθημα τους έως τότε, χωρίς αυτό να ζητηθεί ή να υπονοηθεί από τους ερευνητές. Στο σύνολο τους, οι εκπαιδευτικοί απέδωσαν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στο μοντέλο TGFU, για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων, συγκριτικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιούσαν παλαιότερα. Η Άννα σχολίασε: «Θεωρώ ότι το σύνολο των μαθητών κατανόησε σε μεγάλο βαθμό τους κανονισμούς και τον τρόπο με τον οποίο παίζεται το χάντμπολ. Σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν που πετύχαινα μέχρι τώρα με τον τρόπο που δίδαχα». Παρομοίως ο Ιορδάνης δήλωσε:

Παλαιότερα, απλώς προσπαθούσα να μάθω στα παιδιά δύο τρία βασικά πράγματα στην κάθε αθλοπαιδιά και μας έμενε και λίγος χρόνος, προς το τέλος των μαθημάτων, να παίξουμε ένα δύο παιχνίδια. Με αυτόν τον τρόπο τώρα, είδα ότι τα παιδιά παίζουν πολύ περισσότερο και αυτό τους αρέσει πιο πολύ. Επίσης, μαθαίνουν πιο εύκολα τις βασικές έννοιες της αθλοπαιδιάς και από θέμα τεχνικής και από θέμα τακτικής, κάτι που ποτέ δεν προλαβαίναμε να διδάξουμε πριν, ειδικά την τακτική.

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία είχε ως σκοπό την εξέταση των απόψεων εκπαιδευτικών ΦΑ (χωρίς προπονητική ή αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα), για την αποτελεσματικότητα του TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων σε μαθητές Ε' και ΣΤ' Τάξης του Ελληνικού δημοτικού σχολείου. Τα αποτελέσματά της αποκτούν ιδιαίτερη αξία καλύπτοντας ένα ερευνητικό κενό που υπάρχει στη βιβλιογραφία, εξετάζοντας τις απόψεις για το TGFU εκπαιδευτικών ΦΑ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με εξειδίκευση σε ατομικό άθλημα και χωρίς προπονητική και αθλητική εμπειρία σε ομαδικό άθλημα. Η σημαντικότητα των αποτελεσμάτων της παρούσας μελέτης ενισχύεται και για δύο επιπρόσθετους λόγους. Πρώτον, διότι υλοποιήθηκε σε αυθεντικό σχολικό περιβάλλον, σε πραγματικές συνθήκες διεξαγωγής του μαθήματος της ΦΑ, στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος και δεύτερον διότι υλοποιήθηκε στην Ελλάδα, χώρα στην οποία το μοντέλο TGFU δεν είναι διαδεδομένο και στην οποία δεν έχει εξεταστεί επαρκώς η διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στην ΠΕ με βάση αυτό το μοντέλο.

Όπως προαναφέρθηκε, υπάρχει περιορισμένος αριθμός μελετών που εστιάζουν σε κάθε ένα από τα προηγούμενα πλαίσια και καμιά που να εξετάζει το συνδυασμό όλων αυτών.

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, σχετικά με την αποτελεσματικότητα του μοντέλου TGFU στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στη ΦΑ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, προέκυψαν πολύ θετικά ευρήματα. Αναφορικά με τους μαθητές, τονίστηκε πως κατά τη διάρκεια μαθημάτων ΦΑ σχεδιασμένων με το μοντέλο TGFU, τα παιδιά απολάμβαναν τη διδασκαλία, εισέπρατταν ικανοποίηση και ευχαρίστηση, βελτιώναν τη μεταξύ τους συνεργασία και επικοινωνία, επιδείκνυαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον και είχαν αυξημένη διάθεση συμμετοχής στο μάθημα. Υπογραμμίστηκε επίσης, η πρόοδος τους στην κατανόηση του αθλήματος, η ενίσχυση της απόδοσής τους στο παιχνίδι, η βελτίωση των δεξιοτήτων τους σχετικά με το διδασκόμενο άθλημα. Σχετικά με το ίδιο το μάθημα της ΦΑ, σημειώνεται ότι η διδασκαλία με το μοντέλο TGFU συνεισέφερε σημαντικά στην επίτευξη των διδακτικών στόχων του μαθήματος, αλλά ήταν και ιδιαίτερα ευεργετική για τους μαθητές με χαμηλότερες ικανότητες στη ΦΑ ενισχύοντας τη συμμετοχή τους και την απόδοσή τους στο μάθημα.

Ένα αξιολογικό εύρημα της παρούσας μελέτης ήταν πως η εξειδίκευση σε ατομικό άθλημα, ως χαρακτηριστικό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ΦΑ και άρα το μειωμένο επίπεδο γνώσης τους στη χειροσφαίριση και στα ομαδικά αθλήματα γενικότερα, δεν τους προκάλεσε αισθήματα ανησυχίας, έλλειψης εμπιστοσύνης και αμφιβολίας για τις ικανότητές τους στη διδασκαλία, σε κανένα στάδιο της ενότητας των μαθημάτων και ούτε επηρέασε αρνητικά την πρόθεσή τους να υιοθετήσουν το μοντέλο TGFU ως διδακτική πρακτική. Σε αντίθεση με τα αποτελέσματα άλλων μελετών (Díaz-Cueto et al., 2010; Wang, 2013) οι εκπαιδευτικοί της παρούσας μελέτης ήταν πολύ ικανοποιημένοι, χαρούμενοι και ευχαριστημένοι από το αποτέλεσμα της διδασκαλίας τους με το μοντέλο TGFU, με συνέπεια να επηρεαστούν θετικά στο να υιοθετήσουν το μοντέλο στην καθημερινή τους πρακτική. Πιθανοί λόγοι διαφοροποίησης των αποτελεσμάτων στην παρούσα μελέτη μπορεί να αποτελούν η διαφορετική βαθμίδα διεξαγωγής των ερευνών (οι ανωτέρω διεξήχθησαν στη Δευτεροβάθμια), οι διαφορετικές απαιτήσεις γνώσεων για τους εκπαιδευτικούς αναφορικά με την ύλη των ομαδικών αθλημάτων στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης και η μεγάλη εμπειρία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην παρούσα μελέτη.

Ένα άλλο σημαντικό εύρημα αυτής της μελέτης που προκύπτει από τα δεδομένα είναι πως οι εκπαιδευτικοί ΦΑ δεν γνώριζαν το μοντέλο TGFU ως προσέγγιση διδασκαλίας μέχρι τη συμμετοχή τους στην έρευνα. Το τελευταίο ερμηνεύεται από το γεγονός ότι ένα αρκετά μεγάλο μέρος των εν ενεργεία Ελλήνων εκπαιδευτικών ΦΑ κατά τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών τους δε διδάχθηκαν κάποιο μάθημα σχετικά με τα σύγχρονα μοντέλα διδασκαλίας των αθλημάτων αφού σχετικές αναφορές στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα υπάρχουν από το 2006 και μετά. Λαμβάνοντας υπόψη λοιπόν τα σχόλια τους συμπεραίνεται ένα υφιστάμενο έλλειμμα γνώσης και ενημέρωσης των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ΦΑ σχετικά με τα σύγχρονα μοντέλα διδασκαλίας της ΦΑ. Πράγματι, τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια έλλειψη ενημέρωσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ΦΑ, αφού δεν έχει οργανωθεί κάποιο επίσημο γενικευμένο πρόγραμμα επαγγελματικής ανάπτυξης τους σε κεντρικό επίπεδο από το Υπουργείο Παιδείας της χώρας, με εξαίρεση ενδεχομένως πιθανές ολιγόωρες επιμορφώσεις σε επίπεδο Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου. Επιπλέον, σήμερα στα πανεπιστήμια της Αθλητικής Επιστήμης της χώρας, τα εκπαιδευτικά μοντέλα και οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις της ΦΑ δεν αποτελούν ξεχωριστή ενότητα με πρακτική εφαρμογή, αλλά στο πλαίσιο του μαθήματος της Παιδαγωγικής της ΦΑ γίνεται γενική αναφορά σε αυτά. Μέσα από αυτή τη μελέτη, η ανάγκη για επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των εν ενεργεία εκπαιδευτικών ΦΑ στα μοντέλα διδασκαλίας της ΦΑ, μέσα από προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, κρίνεται επιτακτική. Συμπληρωματικά, προτείνεται η καθιέρωση ομώνυμου μαθήματος στα πανεπιστήμια ΦΑ της χώρας, για την πληρέστερη διδασκαλία των σύγχρονων μοντέλων διδασκαλίας, με συστηματική διδασκαλία και έμφαση στην εργαστηριακή πρακτική εφαρμογή.

Ακόμα, μέσα από τη μελέτη αυτή και πάντα σύμφωνα με τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, υπογραμμίζεται η σημασία του μοντέλου TGFU στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων της διδασκαλίας των ομαδικών αθλημάτων στο δημοτικό σχολείο. Την ίδια ακριβώς άποψη σχετικά με την επίτευξη των στόχων της διδασκαλίας μέσω του TGFU είχε και η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών ΦΑ, δημοτικών και γυμνασίων, που έλαβαν μέρος στη μελέτη των Wang και Ha (2013). Επίσης, τα αποτελέσματα όσον αφορά στην πολύ θετική επίδραση της διδασκαλίας με το TGFU στη γνώση των μαθητών και στην κατανόηση της βασικής τακτικής της χειροσφαίρισης και των κανονισμών της, συμφωνούν με εκείνα σχετικών ερευνών (Allison & Thorpe 1997; Turner & Martinek 1999; Wang 2013).

Σε συμφωνία με τις διαπιστώσεις άλλων ερευνών (Wang, 2013; Díaz-Cueto et al., 2010) είναι οι διαπιστώσεις της παρούσας μελέτης αναφορικά με τη βελτίωση των μαθητών με τις λιγότερες ικανότητες στη ΦΑ, στη λήψη

κατάλληλων αποφάσεων μέσα στο παιχνίδι, στη βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων και της τεχνικής τους στη χειροσφαίριση, καθώς και στη βελτίωση της απόδοσης αυτών των μαθητών στο καθημερινό μάθημα.

Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης αναφορικά με την ικανοποίηση των μαθητών από τη συμμετοχή τους στο μάθημα της ΦΑ όταν αυτό διεξάγεται με βάση το TGFU και ειδικότερα από τη συμμετοχή τους σε μαθήματα χειροσφαίρισης σχεδιασμένα με βάση το TGFU, είναι σε συμφωνία με τα αποτελέσματα της έρευνας της Wang (2013).

Η επιβεβαίωση της πίστης των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ΦΑ στην καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του μοντέλου TGFU για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στο πλαίσιο της ΦΑ του δημοτικού σχολείου πηγάζει από δύο σημεία. Πρώτον, από το γεγονός πως όλοι τους ανεξαιρέτως, σε κάποιο σημείο της συνέντευξης τους, αυθόρμητα και χωρίς να ερωτηθούν σχετικά, έκαναν σύγκριση των αποτελεσμάτων της διδασκαλίας με το TGFU με τα αποτελέσματα της μεθόδου με την οποία δίδασκαν έως τότε τα ομαδικά αθλήματα, δίνοντας παράλληλα έμφαση στην καλύτερη αποτελεσματικότητα του TGFU. Και δεύτερον, από τις θετικές απαντήσεις τους στην ερώτηση σχετικά με την πρόθεση τους να χρησιμοποιήσουν το μοντέλο TGFU στο μέλλον και να το εντάξουν στην καθημερινή πρακτική της διδασκαλίας τους.

Αποτελεί πιθανό περιορισμό αυτής της μελέτης το γεγονός πως τα δεδομένα της προέρχονται μόνο από τις συνεντεύξεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ΦΑ. Ίσως, οι απόψεις των μαθητών να αποτελούσαν πρόσθετη πηγή πληροφόρησης και να συνεισέφεραν στην εξαγωγή πιο σύνθετων και πιο έγκυρων αποτελεσμάτων. Ένα δεύτερο πιθανό περιορισμό συνιστά ο σχεδιασμός της παρούσας μελέτης με μία μόνο ομάδα (παρέμβασης). Η χρήση της ομάδας ελέγχου μπορεί να ήταν μια παράμετρος που θα οδηγούσε σε ακόμα πιο αξιόπιστα αποτελέσματα. Ο αριθμός των 8 μαθημάτων της παρέμβασης μπορεί να αποτελεί έναν τρίτο πιθανό περιορισμό. Ωστόσο, η πρόθεσή μας σε αυτή τη μελέτη ήταν να εφαρμόσουμε το TGFU σε ένα ρεαλιστικό περιβάλλον ΦΑ και στο πλαίσιο των οδηγιών του προγράμματος σπουδών της ΦΑ. Με αφορμή αυτή τη μελέτη μελλοντικά θα μπορούσε να διερευνηθεί η επίδραση του TGFU στη διδασκαλία και άλλων ομαδικών αθλημάτων στο πλαίσιο της ΦΑ. Επίσης, προτείνεται η αξιολόγηση της επίδρασης του TGFU στη διδασκαλία μέσω της διερεύνησης των απόψεων των μαθητών, καθώς και της αντικειμενικής αξιολόγησης της απόδοσης τους σε παιχνίδι.

Συνοψίζοντας, στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης και λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες αδυναμίες της φαίνεται πως μέσα από τη διδασκαλία με το TGFU οι μαθητές δημοτικού διδάσκονται πιο αποτελεσματικά το ομαδικό άθλημα της χειροσφαίρισης, συμμετέχουν πιο ενεργά, με μεγαλύτερο ενδιαφέρον και με ικανοποίηση στο μάθημα της ΦΑ βιώνοντας ευχάριστες εμπειρίες. Ειδικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση η ΦΑ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προαγωγή της υγείας των μαθητών αφού μέσα από τη συμμετοχή τους στο μάθημα παρέχεται η δυνατότητα να προβάλλεται η φυσική δραστηριότητα, να καθορίζεται το επίπεδο της έντασης της, να επηρεάζονται όλα τα παιδιά, να προωθείται και να διαμορφώνεται η κουλτούρα ενός δια βίου και φιλικού προς την άσκηση τρόπου ζωής (Sallis & McKenzie, 1991). Στο πλαίσιο ενός προγράμματος ΦΑ το μοντέλο διδασκαλίας που θα επιλεγεί αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο της μάθησης των συμμετεχόντων μαθητών (Metzler, 2011, σελ. 5). Δεδομένων των ιδιαίτερων συνθηκών του πλαισίου της σχολικής ΦΑ, δεν υπάρχει η απόλυτη προσέγγιση διδασκαλίας του μαθήματος. Απεναντίας, ο εκπαιδευτικός ΦΑ θα πρέπει να χρησιμοποιεί ποικιλία μεθόδων για να επιτύχει τους εκάστοτε διδακτικούς στόχους και να καταφέρει να βοηθήσει τους μαθητές του να κατακτήσουν τη νέα γνώση αποτελεσματικά και ευχάριστα (Metzler, 2011, σελ. 9). Σε αυτό το πλαίσιο, το μοντέλο TGFU αποτελεί μια σύγχρονη διδακτική προσέγγιση που έχει όλα τα χαρακτηριστικά να συμβάλλει θετικά στη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής ΦΑ και ως τέτοια φαντάζει ως ένα χρήσιμο και απαραίτητο «βέλος στη φαρέτρα των προσεγγίσεων διδασκαλίας» των εκπαιδευτικών του μαθήματος.

Συμπερασματικά, σύμφωνα με τα παραπάνω θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί πως τα αποτελέσματα στηρίζουν την ερευνητική υπόθεση της μελέτης ότι το μοντέλο TGFU θα είναι αποτελεσματικό για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων σε μαθητές Ε' και ΣΤ' Τάξης Ελληνικού δημοτικού σχολείου.

Σημασία για τη Φυσική Αγωγή

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης το TGFU είναι μια προσέγγιση διδασκαλίας με πολύ θετικά στοιχεία για τη διδασκαλία των ομαδικών αθλημάτων στη ΦΑ. Μέσα από το απολαυστικό περιβάλλον του παιχνιδιού οι μαθητές μαθαίνουν το άθλημα, συμμετέχουν ενεργητικά και απολαμβάνουν το μάθημα και αναπτύσσονται γνωστικά, κινητικά και κοινωνικά. Εκτός του ότι επιτυγχάνονται οι διδακτικοί στόχοι, το μάθημα της ΦΑ γίνεται πιο ελκυστικό και αποκτά άλλο ενδιαφέρον για τους μαθητές. Προάγεται η διαμόρφωση θετικών στάσεων και αντιλήψεων για τα ομαδικά αθλήματα εντός και εκτός σχολείου, προωθώντας έτσι τη μελλοντική συμμετοχή σε αυτά και συμβάλλοντας στην υιοθέτηση ενός δραστήριου τρόπου ζωής από τους μαθητές τόσο στην παρούσα φάση της ζωής τους όσο και στην ενηλικίωση τους.

Σημασία για την Ποιότητα Ζωής

Ο σχεδιασμός του μαθήματος της ΦΑ με βάση το μοντέλο TGFU περιλαμβάνει παιχνίδι σε μεγάλο βαθμό. Μέσα από το παιχνίδι οι μαθητές αναπτύσσουν τη μάθηση τους και τις σωματικές τους ικανότητες, αποκομίζουν απόλαυση και ευχαρίστηση, επικοινωνούν και συνεργάζονται μεταξύ τους. Με τον τρόπο αυτό προάγεται η πνευματική, ψυχική και σωματική υγεία τους καθώς και η κοινωνικοποίηση τους και δημιουργούνται προϋποθέσεις για αυξημένο ενδιαφέρον και συμμετοχή τους σε αθλήματα και φυσική δραστηριότητα γεγονός που θα βελτιώσει την ποιότητα της ζωής τους κατά την παρούσα περίοδο, αλλά και για τη μετέπειτα ζωή τους.

Βιβλιογραφία

- Allison, S., & Thorpe, R. (1997). A comparison of the effectiveness of two approaches to teaching games within physical education. A skills approach versus a game for understanding approach. *British Journal of Physical Education*, 28(3), 9-13.
- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397-401.
- Brooker, R., Kirk, D., Braiuka, S., & Bransgrove, A. (2000). Implementing a game sense approach to teaching junior high school basketball in a naturalistic setting. *European Physical Education Review*, 6(1), 7-26.
- Bunker, D., & Thorpe, R. (1986). The Curriculum Model. In: Thorpe R, Bunker D and Almond L(eds) *Rethinking Games Teaching*. Loughborough, UK: Loughborough University of Technology, 7-10.
- Bunker, D. J., & Thorpe, R. D. (1982). A model for the teaching of games in secondary schools. *Bulletin of Physical Education*, 18, 5-8.
- Butler, J., Oslin, J., Mitchell, S., & Griffin, L. (2008). The Way Forward for TGFU: Filling the Chasm between Theory and Practice. *Physical and Health Education Journal*, 74(1), 6-12.
- Chatzopoulos, D., Drakou, A., Kotzamanidou, M., & Tsorbatzoudis H. (2006). Girls' soccer performance and motivation: games vs technique approach. *Perceptual and Motor Skills*, 103, 463-470.
- Dania, A., & Zounhia, K. (2017). Introducing Physical Education Teachers to the Teaching Games for Understanding Model: Challenges and Outcomes of a Professional Development Program. *The International Journal of Sport and Society*, 8(3), 51-60.
- Diaz-Cueto, M., Hernandez-Alvarez, J., & Castejon, F. (2010). Teaching Games for Understanding to in-service physical education teachers: rewards and barriers regarding the changing Model of Teaching Sport. *Journal of Teaching in Physical Education*, 29, 378-398.
- French, K. E., Werner, P. H., Rink, J. E., Taylor, K., & Hussey, K. (1996). The effects of a 3-week unit of tactical, skill, or combined tactical and skill instruction on badminton performance of ninth-grade students. *Journal of Teaching in Physical Education*, 15, 418-438.
- French, K. E., Werner, P. H., Taylor, K., Hussey, K., & Jones, J. (1996). The effects of a 6-week unit of tactical, skill, or combined tactical and skill instruction on badminton performance of ninth-grade students. *Journal of Teaching in Physical Education*, 15, 439-463.
- Gray, S., Sproule J., & Morgan, K. (2009). Teaching team invasion games and motivation climate. *European Physical Education Review*, 15(1), 65-89.

- Gray, S., & Sproule, J. (2011). Developing pupils' performance in team invasion games. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 16(1), 15-32.
- Griffin, L., Mitchell, S., & Oslin, J. (1997). *Teaching Sport Concepts and Skills. A Tactical Games Approach*. Champaign IL: Human Kinetics.
- Harvey, S., & Jarrett, K. (2014). A review of the game-centred approaches to teaching and coaching literature since 2006. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 19(3), 278-300.
- Harvey, S., Song, Y., Baek, J., & Mars, H. (2015). Two sides of the same coin: Student physical activity levels during a game-centred soccer unit. *European Physical Education Review*, 1-20
- Harvey, S., Gil-Arias, A., Smith, M., & Smith, L. (2017). Middle and elementary school students' changes in self-determined motivation in a basketball unit taught using the Tactical Games Model. *Motivation in Physical Education, Sport and Physical Activity and Health*, 59, 39-53.
- Holt, N. L., Streat, W. B., & Bengoechea, E. G. (2002). Expanding the Teaching Games for Understanding Model: New avenues for future research and practice. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21, 162-176.
- Jones, R., Marshall, S., & Peters, D. (2010). Can we play a game now? The intrinsic benefits of TGfU. *European Journal of Physical & Health Education*, 4(2), 57-63.
- Kirk, D., & MacPhail, A. (2002). Teaching Games for Understanding and Situated Learning: Rethinking the Bunker-Thorpe Model. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21, 177-192.
- Kirk, D. (2005). Future prospects or teaching games for understanding. In Griffin, L. L., & Butler, J. I. (eds) *Teaching Games for Understanding: Theory, Research, and Practice*. Champaign IL: Human Kinetics.
- Kirk, D. (2010). *Physical Education Futures*. London. Routledge.
- Light, R., & Butler, J. (2005). A personal journey: TGFU teacher development in Australia and the USA. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 10(3), 241-254.
- Light, R., Curry, C., & Mooney, A. (2014). Game Sense as a model for delivering quality teaching in physical education. *Asia-Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education*, 5, 67-81.
- Lopez, I., Praxedes, A., & Villar, F. (2016). Effect of an intervention teaching program, based on TGFU model, on the cognitive and execution variables, in the physical education context. *European Journal of Human Movement*, 37, 88-108.
- McNeil, M., Fry, J., & Johari, H. (2011). Motivational climate in games concept lessons. *Journal of Research in Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance*, 6(1), 34-39.
- MacPhail, A., Kirk, D., & Griffin, L. (2008). Throwing and catching as relational skills in game play: Situated learning in a modified game unit. *Journal of Teaching in Physical Education*, 27, 100-115.
- Memert, D., & Konig, S. (2007). Teaching games in elementary schools. *International Journal of Physical Education*, 44, 54-67.
- Metzler, M. (2011). *Instructional models for physical education*. Scottsdale, AZ: Holcomb Hathaway.
- Mitchell, S. A., Oslin, J. L., & Griffin L. L. (2006). *Teaching sport concepts and skills. A tactical games approach*. pp 8, Champaign IL: Human Kinetics.
- Nevett, M., Rovegno, I., Barbiarz, M., & McCaughtry, N. (2001). Changes in basic tactics in motor skills in an invasion-type games after a 12-lesson unit of instruction [Monograph]. *Journal of Teaching in Physical Education*, 20, 352-369.
- O'Leary, N. (2015). Learning informally to use the 'full version' of teaching games for understanding. *European Physical Education Review*, 1-20.
- OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) (2019). *OECD FUTURE OF EDUCATION 2030. Making Physical Education Dynamic and Inclusive for 2030. International Curriculum Analysis*. OECD Publishing. Paris.
- Patton, M. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. Newbury Park: Sage Publications.
- Pill, S. (2011). Teacher engagement with teaching games for understanding - game sense in physical education. *Journal of Physical Education and Sport*, 11(2), 115-123.
- Rossi, T., Fry, J., McNeill, M., & Tan, C. (2007). The Games Concept Approach (GCA) as a mandated practice: views of Singaporean teachers. *Sport, Education and Society*, 12(1), 93-111.

- Sallis, J., & McKenzie, T. (1991). Physical education's role in public health. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62(2), 124-137.
- Smith, L., Harvey, S., Savory, L., Fairclough, S., & Kozub, S. (2015). Physical activity levels and motivational responses of boys and girls: A comparison of direct instruction and tactical games models of teaching in physical education. *European Physical Education Review*, 21(1), 93-113.
- Stolz, S., & Pill, S. (2014). Teaching games and sport for understanding: Exploring and reconsidering its relevance in physical education. *European Physical Education Review*, 20(1), 36-71.
- Thorpe, R. (1990). New directions in games teaching. In N. Armstrong (Ed.), *New Directions in Physical Education*, 1, 79-100. Leeds, UK: Human Kinetics.
- Tjeerdsmas, B., Rink, J., & Graham, K. (1996). Student perceptions, values, and beliefs prior to, during, and after badminton instruction. *Journal of Teaching in Physical Education*, 15, 464-476.
- Turner, A. P., & Martinek, T. (1999). An Investigation into Teaching Games for Understanding: Effects on Skill, Knowledge, and Game Play. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 70(3), 286-296.
- UNESCO (2014). *UNESCO-NWCPEA: World-wide Survey of School Physical Education. Final Report 2013*. UNESCO. Paris.
- Wang, L. (2013). Using the Theory of Planned Behavior to understand the beliefs of Chinese teachers concerning Teaching Games for Understanding. *Journal of Teaching in Physical Education*, 32, 4-21.
- Wang, L., & Ha, A. (2013). Three groups of teachers' views, learning experiences, and understanding of teaching games for understanding. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 18(3), 336-350.
- Ward, G., & Griggs, G. (2011). Principles of Play: a proposed framework towards a holistic overview of games in primary physical education. *International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 39(5), 499-516.
- ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 304Β/13-3-2003, τχ. Β. (2013). Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.
- Διγγελίδης, Ν., Θεοδωράκης, Ι., Ζέτου, Ε., & Δήμας, Ι. (2006). *Φυσική Αγωγή Γ' & Δ' Δημοτικού Βιβλίου Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.
- Μπουρνέλη, Π., Κουτσούκη, Δ., Ζωγράφου, Μ., Αγγελονίδης, Ι., Χατζόπουλος, Δ., & Αγαλιανού, Ο. (2006). *Φυσική Αγωγή Γ' & Δ' Δημοτικού Βιβλίου Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.
- Παπαγιαννόπουλος, Δ., & Διγγελίδης, Ν. (2019). Η Διδακτική προσέγγιση TGFU και τα αποτελέσματα της εφαρμογής της στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και στον Αθλητισμό*, 17(2), 111-137.

Υπεύθυνος έκδοσης: Ελληνική Ακαδημία Φυσικής Αγωγής. **Υπεύθυνη συντακτικής επιτροπής:** Όλγα Κούλη. **Επιμελητές έκδοσης:** Θεοδωράκης Γιάννης, Βάσω Ζήση, Βασίλης Γεροδήμος, Αντώνης Χατζηγεωργιάδης, Θανάσης Τσιόκανος, Αθανάσιος Τζιμούρτας, Γιώργος Τζέτζης, Θωμάς Κουρτέσης, Ευάγγελος Αλμπανιδής, Κων/να Δίπλα. **Διαχείριση-επιμέλεια-στοιχειοθεσία:** Ευάγγελος Γαλάνης, Χαράλαμπος Κρομμύδας, Βασίλης Μπούγλας.

Editor -in- Chief: Hellenic Academy of Physical Education. **Head of the editorial board:** Olga Kouli. **Editorial Board:** Theodorakis Giannis, Vaso Zissi, Vasilis Gerodimos, Antonis Chatzigeorgiadis, Thanassis Tsiokanos, Athanasios Jamurtas, Giorgos Tzetzis, Thomas Kourtessis, Evangelos Albanidis, Konstantina Dipla. **Editorial management:** Evangelos Galanis, Haralampos Krommidas, Vasilis Bouglas.